

s tem, da nas davek na spirit reši stalnega primanjkljaja, ter nam da celo nado, da bode celo mogoče, nekatere davke nekoliko znižati. Politično pa je bila bitka pomenljiva, ker je po tem porazu levica za dolgo prihodnost spravljena ob nado, da se z vspehom potruditi do vladanja. Najlepše pri dogodbi je to, da so levičarji, na strani pustivši sicer navadno dostojnost, gališkim poslancem obljubili dovoliti vsako zahtevo pri spiritovem davku, ako jim pomagajo vreči sedanjo vlado. Vse nasprotovanje levičarjev potem, ko so Galicijani ponudbo odbili, kazalo se je zato kot golo maščevanje, in zelo potepeno so se levičarji razprhnili, ko je minuli petek maščevanje spodletelo in levičarjem odklenkalo za dolgo dolgo prihodnost.

— **Drage smodke.** S 1. dnem junija podražile so se skoraj vse smodke večinoma za 1 kr., deloma samo za $\frac{1}{2}$ kr., nekatere boljše vrste pa tudi za več. Ta novica razburila je naravno kadilce, ker se jim je kar čez noč naložil nov davek in vsak se skuša maščevati nad finančnim ministrom, ker mu nezadostuje dosednji letni dohodek 78 milijonov, katere dobiva za smodke in tabak. Nekateri nočejo sploh več kaditi, drugi poskušajo cenejše smodke, še drugi segajo po zdavnej v pokoj dejanih pipah. — Neka družba slovenskih kadilcev našla je pri primerjanji starega in novega cenika, da so edino smodke „Milares“ postale cenejše za $3\frac{1}{2}$ kr. ker stanejo mesto prejšnjih 10 kr. po novem ceniku samo $6\frac{1}{2}$ kr.. Akoravno je to še vse eno jako visoka cena, vendar le sklenejo v svoji jezi finančnemu ministru zasoliti eno s tem, da kupijo ceneje postale smodke. Res se podajo v boljšo opaldo, eden gospodov si naroči „Milares“, da bi Dunajevskija bolj oškodoval, zbere si jih takoj šest in ponosno jih pokaže svojim tovarišem, kateri si jih radovedni ogledajo. Pa pri prvem pogledu eden pravi, saj to niso milares, to so kabanos, ki so pred 1. junijem veljale po 6 kr. in so sedaj tudi v ceni poskočile za $\frac{1}{2}$ kr., samo, da so pri krstu za sedanji cenik prejele imenitnejše ime: milares. Ko je opaldarca potrdila, da je res tako, nastala je splošna veselost, ker so veliki opaldarji res mazani že z vsemi „žavbami“.

— **Praznovanje cesarjevega jubileja** vršilo se bode slovesno s sodelovanjem narodnih društev prihodnji mesec tudi v Kamniku.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja — Minuli petek 1. dan junija bil je eden onih dni, katerih posledice vplivajo na dolgo vrsto let, vplivajo na gospodarski in politični razvoj celih držav.

Ta dan bil je v razpravi § 2 b postave o davku na žganje, ki odločuje, da se ima Galiciji do leta 1910 po eden milijon, Bukovini pa po 100,000 gld. do 1911 l. plačevati iz dohodkov tega davka za odkup v teh deželah sedaj še obstoječih „Propinacijskih“ pravic, to je

pravic raznih grajščin, skupin, zakladov, ali mest, da izključno sami smejo izdelavati in prodajati, žganje, medico in pivo v gotovih krogih.

Galicija in Bukovina izdelujete 70% vsega žganja naše državne polovice, ga tudi povživata neprimeroma največ in lastnikom propinacij prizadene nov davek na žganje po tem, da se ga bode mnogo manj povživalo in izdelavalo, gotovo zelo izdatno škodo. Zato je po vsem opravičeno, da se pri tem davku na posebne razmere gališke ozira.

Pa zbornica, oziroma levica, in vsa sedanja opozicija napravila je s tega gospodarskega vprašanja veliko politično vprašanje:

Levica je koj začetkom spoznala, da bodo Galicijani zahtevali, da se pri tem davku posebej ozira na njihovo deželo, zato se pri vseh razpravah v odseku in v zbornici kazali veliko vlijudnost do Galicijanov in pripravljenost, vstreči jim v obče.

Ko je vprašanje bolj in bolj dozorjalo, prišli so vodje levičarjev do Galicijanov s ponudbo, katera jim je načeloma dovolila vse, kar hočejo, to da z enim pogojem, in to s tem, da Galicijani levičarjem pomagajo prekucniti sedanjo vlado, državno-zborsko večino pa presukati v levičarsko.

Ko se je o tej ponudbi čulo, pokliče cesar Javorskega k sebi, to je bilo dne 14. maja, in s tem dnem nastal je v vedenji levičarjev popolni prevrat: postali so Galicijanom najstrogejši nasprotniki, odslej so jim, kjerkoli moč, kljubovali, ker so omenjeno ponudbo odbili. Od dne 14. maja naprej pripravljali so se na napad, s katerem so se hoteli znositi na Galicijani in s tem, da bi bili onemogočili žganjarski davek, prekucnili tudi sedanjo vlado.

Vse priprave so bile gotove za bitko pri § 2. b., obdelane so bile vse one stranke in osebe, ki ne spadajo strogo k levici, pridobljeni so bili vsi mali odlomki nemških strank, protisemitov, demokratov, pridobili so Caroninijev klub, Mladočehe in celo broj desnici bližajoče se trentinske Lahe, konečno zagotovili so si glasov „divjakov“, katerih koli je bilo moč pridobiti. In ko preštejejo vse te svoje zaveznike, videli so zase gotovo večino.

Kolovodje delili so si že med saboj ministerske službe, ker je pa teh premalo, morali so se nekateri manj priznani velikaši levičarski zadovoljiti s službami namestnikov na Češkem, Moravskem, Gornje-Avstrijskem, Koroškem i. t. d.

Pa desnica in vlada niste bile slepi za to početje levičarjev in tudi niti rok križem držali, prišel je dan bitke 1. junij. Po obširni in temeljiti razpravi za in proti, pričelo se je glasovanje po imenih in dolgo časa štela je združena opozicija večino od 6—12 glasov, vse kar ima z levico dotiko, glasovalo je proti, na hip bili so združeni vsi nemški klubi, zvesto so podpirali levičarje Coroninoveci, prav tako tudi dvorni svetnik

Lienbacher in zastopnik štajerskih Slovencev baron Gödl (Gregorca ni bilo na Dunaji). Pa tudi desnica je stala skoraj do zadnjega nepremankljivo trdno, Hohenwartovci bili so razun bolnikov in enega Dalmatina, navzoči vsi, ravno tako češki klub ves razun Wurma in bolnega Fanderlika, v poljskem klubu odložil je zavolj glasovanja svoj mandat: Levakovski. Ščepanovski ni bil na Dunaji. Gnjevož vpokojen, dvorni svetovalec, pa se je glasovanju umaknil namenoma.

V veliko sterjenje levice kazal je izid glasovanja za desnico in vlado večino 12 glasov.

Na enkrat je levičarjem vse vpadlo, komaj so vrjeli svojem ušesam in obupni razprhali so se kmalu na vse strani, največji mož zbornice pa, koroški grof Goës, pa se je celo tako razsrdil, da je še tisti dan odložil svoje poslanstvo rekoč, da nepreklicljivo zapusti zbornico.

Vsa daljna razprava postave kaže velikansko obupnost zopet in sedaj za dolgo prodadlih levičarjev, katere je že zadnje drugo glasovanje o dispozicijskem zakladu spravilo v veliko nevoljo.

V petek večer vršile so se volitve v delegacije, poslanci Moravski so se pobotali tako, da je akoravno nemška večina izvolila tudi enega češkega poslanca in enega namestnika izmed 4 delegatov in 2 namestnikov, katere ima voliti Moravska.

Nemci s Češke pa so zavrgli z večino glasov po Čehih jim ponudeno enako poravnavo.

Za goriško je izvoljen Caronini, za Trst: Burgstaller, za Istro: Milevoj, za Dalmacijo: Klaič, za Kranjsko: dr. Poklukar, za Koroško: Dumreicher, za Štajersko: Moscon in Posch, za Gornje-avstrijsko dva kmeta: Wenger in Zehetmayer, za Solnogradsko: Lienbacher, za Tirolsko: Neuner in Bazanella, za Predarelsko: Thurnherr za Nižje-Avstrijsko: Fr. Suess in Richter i. t. d.

Konečno še omenjamo, da se je minulo soboto predložil vladni predlog glede konverzije kranjskega zemljišno-odveznega dolga, ta predlog oddal se je takoj v budgetni odsek in ta ga je v ponedeljek sprejel brez spremembe; poročevalec je dr. Katrein, ki je poročilo zgotovil takoj v ponedeljek in pride v obravnavo zbornice prav gotovo pred sklepom zasedanja.

Nemška. — Cesar Friderik preselil se je vsled zboljšane zdravja v Potsdam, kjer ostane dalj časa. Prepeljal se je tje na parobrodu v spremstvu cesarice in zdravnikov. Okreval je toliko, da se že zopet sprehaja, slastno je in se prav živahno briga za vladanje.

Po cesarjevim vplivu nastala je cela pomenljiva ministerska kriza v zvezi s krizo sisteme. Deželni zbor pruski je namreč sklenil postaviti, po kateri imajo poslanstva v deželni zbor v prihodnje trajati na pel let, na mesto dosedanje tri letne dobe. V zadnji seji deželnozbornskega zasedanja bila je v razpravi potrjevanja dveh volitev, pri katerih je vlada vplivala na volitve

protipostavno tako, da ste se obe volitvi zavrgli. Vodja liberalne stranke Richter udrihal je silovito po tako imenovanih „Kartelskih bratih“. To je dalo cesarju povod, da je poslal ministru Puttkammer-ju pisanje, v katerem obsoja vtikanje vlade v volitve, ter zahteva, da se morajo volitve vršiti v popolni prostosti.

Ob enem zahteval je cesar, da se mora ob enem s postavo o petletni dobi za poslaništva razglasiti tudi njegovo pisanje do ministra Puttkammer-ja.

To je začetkom smatralo vse prusko ministerstvo z Bismark-om vred, za nezaupnico cesarjevo ter je hotelo odstopiti. Zadnje dni se je stvar poravnala vsled izrečenega popolnega zaupanja cesarjevega do drugih ministrov v toliko, da se sedaj smatra za gotovo, da odstopi v kratkem minister Puttkammer sam in pa njegovi somišljenci; drugi ministri z Bismarkom vred pa ostanejo.

Te homatije vplivale so nekoliko nepovoljno na zdravje cesarjevo, toda sedaj, ko je stvar večinoma poravnana in to s priznanjem cesarjevih načel, ponehala je tudi vtujenost njegova.

Najnovejše vesti.

Z Dunaja. V včerajšnji jutranji seji bila je postava o davku na spirit v tretjem branji pri glasovanju po imenih sprejeta z 161 glasovi proti 130. Mladočehi so glasovali za postavo dalje navzoči Trentinci in in Pattai. Čuje se, da se deželni zbor kranjski skliče na podlagi prošnje deželnega odbora k rednemu zasedanju na 15. dan junija po rešenem predlogu za konverzijo pa se zborovanje odloži do meseca avgusta.

Predlog vladin glede konverzije omenjenega rešil se je v zbornici poslancev včeraj; sinoči pa je bila zadnja seja zasedanja, katero se pa formalno sklene še le koncem prihodnega tedna.

Telegram „Novicam“.

Z Dunaja 29. maja ob 7. uri 17 minut zjutraj.

Sinoči je zbornica poslancev rešila celi dnevni red z všteto konverzijo kranjske, potem je bilo zborovanje odloženo do jeseni.

Žitna cena

v Ljubljani 26. maja 1888.

Hektoliter: pšenice domače 6 gold. 95 kr. — banaške 7 gold. 32 kr. — turšice 5 gold. 70 kr. — soršice gold. 5 75 kr. — rži 5 gold. 30 kr. — ječmena 3 gold. 10 kr. — ovsa 4 gold. — kr. — ajde 5 gold. 60 kr. — ovsa 2 gold. 44 kr. — Krompir 2 gold. 05 kr. 100 kilogramov.